

J ū s u
sūd zība
E
C
T

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Jūsu sūdzība ECT:

**Kā iesniegt sūdzību
un kā tā tiek apstrādāta.**

Šo dokumentu sagatavoja Tiesas Sabiedrisko attiecību nodaļa. Tas nav saistošs Tiesai un tā mērķis ir sniegt vispārīgu informāciju par Tiesas darba kārtību.

Detalizētākai informācijai varat skatīt dokumentus, kurus publicējis Sekretariāts (pieejami Tiesas mājaslapā www.echr.coe.int) it īpaši Tiesas nolikumu.

Lielākā daļa Tiesā iesniegto sūdzību tiek atzītas par nepieņemamām, proti, Tiesa tās noraida bez lietas izskatīšanas pēc būtības, jo sūdzība neatbilst pieņemamības kritērijiem.

Lēmumi par lietu nepieņemamību ir galēji un nav pārsūdzami.

Tāpēc, ja vēlaties, lai Jūsu sūdzība netiek noraidīta, ir svarīgi ievērot visus pieņemamības kritērijus. Pirms iesniegšanas sūdzību, lūdzu, pārskatiet Tiesas mājaslapu it īpaši Pieņemamības kritēriju ceļvedi.

JŪS VĒLATIES IESNIEGT SŪDZĪBU TIESĀ

Sūdzības veidlapa ir pieejama Tiesas interneta mājaslapā. Lejuplādējiet to un aizpildiet katru sadaļu, bez izņēmumiem. Tad izdrukājiet to un nosūtiet Tiesai kopā ar atbilstošo dokumentu kopijām. Lūdzu, nesūtiet oriģinālus, jo pēc tiesvedības beigām Jums tie netiks atgriezti. Nelūdziet Tiesu nosūtīt Jums papīra veidlapu; ja to izdrukāsi pats, Jūs ietaupīsiet laiku un nodrošināsi Jūsu sūdzības laicīgu saņemšanu Tiesā (skatiet Praktiskos norādījumus par sūdzības veidlapas aizpildīšanu – pieejami Tiesas interneta mājaslapā).

Ja Jūsu sūdzības veidlapa nebūs pienācīgi aizpildīta, pastāv risks, ka Tiesa to neizskatīs. Tādēļ ir ļoti svarīgi rūpīgi aizpildīt katru sūdzības veidlapas sadaļu. Ja kaut viena sadaļa nebūs pienācīgi aizpildīta, tajā iztrūks informācija vai Jūs nebūsi pievienojis atbilstošos dokumentus, Tiesa var atteikties reģistrēt Jūsu sūdzību un tā netiks izskatīta.

Jūs varat iesniegt sūdzību Tiesā vienā no divām oficiālajām Eiropas Padomes valodām – angļu vai franču –, kā arī kādā no Eiropas Padomes dalībvalstu oficiālajām valodām.

Tiesvedības sākumā nav nepieciešams, lai Jūs pārstāvētu advokāts. Ja tomēr izlemjat izmantot advokāta pakalpojumus, Jums ir jānosūta Tiesai pienācīgi parakstīts dokuments, kas apliecina Jūsu advokāta tiesības pārstāvēt Jūs Tiesā.

Kad esat aizpildījis visas sūdzības veidlapas sadaļas, nosūtiet to kopā ar atbilstošo dokumentu kopijām uz šo adresi:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

Iesakām nosūtīt Jūsu sūdzību ierakstītā vēstulē. Sūdzība ir jāiesniedz četru mēnešu laikā pēc nacionālo tiesu pieņemtā galīgā nolēmuma datuma. Par iesniegšanas datumu Tiesa uzskata pasta zīmoga datumu uz vēstules aplokšnes. **Lūdzu, ņemiet vērā, ka sūdzības var sūtīt tikai pa pastu.**

Jebkurā gadījumā, iesakām nosūtīt sūdzību pēc iespējas ātrāk pēc tam, kad tiesvedība nacionālā līmenī ir noslēgusies ar galīgā nolēmuma pieņemšanu.

JŪS ESAT NOSŪTĪJIS SAVU SŪDZĪBU TIESAI

Jūsu sūdzība nonāks Tiesas Centrālajā birojā, kurš ik dienu saņem aptuveni 1,500 vēstules. Šī lielā apjoma dēļ, Tiesa nevar nekavējoties apstiprināt Jūsu vēstules saņemšanu.

Lūdzu, nezvaniet Tiesai, lai pārbaudītu vai Jūsu vēstule ir saņemta. Ja būs nepieciešama papildus informācija, Tiesa ar Jums sazināsies.

Centrālajā birojā pasts tiek izšķirots un Jūsu sūdzība tiks nosūtīta juridiskajai nodaļai, kura ir atbildīga par sūdzībām pret konkrēto valsti. Sūdzība pret Vāciju, piemēram, tiks izskatīta nodaļā, kura izskata Vācijas lietas, jo tur strādājošie cilvēki runā vācu valodā un pārzina Vācijas normatīvos aktus.

Jūsu lietai tiks piešķirts numurs un to izskatīs jurists. Tas, ka Jūsu lieta ir reģistrēta, vēl nenozīmē, ka Jūsu lieta ir pieņemta izskatīšanai Tiesā. **Ja Tiesa ar Jums sazinās, Jums ir jāatbild noteiktajā laikā, citādi Jūsu lieta var tikt noraidīta vai iznīcināta.**

Kad Tiesai būs visa nepieciešamā informācija Jūsu lietas izskatīšanai, Jūsu sūdzība tiks nozīmēta vienam no Tiesas sastāviem.

Tiesvedības laikā, pat ja šķiet, ka tā aizņem daudz laika, Jums jāgaida, kamēr Tiesa ar Jums sazināsies. Tā kā katru gadu tiek saņemts liels sūdzību skaits (vairāk nekā 50 000) un vēl lielāks skaits jau pieņemto lietu gaida to izskatīšanu, Tiesa nevar apstiprināt vēstuļu un dokumentu saņemšanu vai aptuveni pateikt, kad Jūsu lieta tiks izskatīta.

Tiesvedība notiek rakstveidā. Visa informācija, kurai vēlaties pievērst Tiesas uzmanību, ir jāpaziņo rakstiski.

JŪSU SŪDZĪBAS IZSKATĪŠANA

1. TIESAS SASTĀVI

Kad Tiesas rīcībā būs visa informācija, kas tai nepieciešama Jūsu lietas izskatīšanai, Jūsu sūdzība tiks nodota vienam no Tiesas sastāviem atkarībā no lietas veida: vienam tiesnesim, komitejai vai palātai.

- ➔ Ja Jūsu sūdzība ir acīmredzami nepieņemama, jo tā neatbilst visiem nepieciešamajiem pieņemamības kritērijiem, to izskatīs **viens tiesnesis**. Šī tiesneša pieņemtais lēmums par sūdzības nepieņemamību ir galīgs, un Jums tas tiks paziņots. Lēmumu par sūdzības nepieņemamību nevar apstrīdēt vai pieprasīt par to papildu informāciju. **Tiesa lietu izbeigs, un tās dokumenti / fiziskās kopijas vēlāk tiks iznīcināti/as.**
- ➔ Ja Jūsu lieta tiek uzskatīta par tādu, kura atkārtoti jautājumu, kuru Tiesa jau ir izlēmusi vairākās iepriekšējās lietās, to izskatīs **3 tiesnešu komiteja**. Šajā gadījumā Jums tiks nosūtīta vēstule izskaidrojot procedūru. **Atkārtotam, ka Tiesa ar Jums sazināsies, ja tas būs nepieciešams.**
- ➔ Ja Jūsu lieta netiek uzskatīta par atkārtotu lietu, to izskatīs **7 tiesnešu palāta**. Palāta joprojām var pasludināt lietu par nepieņemamu un tādā gadījumā šis lēmums būs galīgs. Savukārt, ja tā uzskatīs lietu par pieņemamu, tā izskatīs Jūsu sūdzības pamatotību. Tomēr pirms tam tā paziņos par sūdzību attiecīgajai valdībai, informējot to par sūdzības esamību un ļaujot iesniegt paskaidrojumus par izlemjamo jautājumu. Šie paskaidrojumi Jums tiks nosūtīti, lai dotu Jums iespēju atbildēt. Kaut arī tiesvedības sākumā Jums nav jābūt advokāta pārstāvētam, šajā stadijā Tiesa aicinās Jūs pilnvarot advokātu Jūsu pārstāvībai. **Atkārtotam, ka šajā gadījumā Tiesa sazināsies ar Jums.**

- ➔ Jūsu zināšanai, neviena sūdzība nekad netiek uzreiz nosūtīta **Lielajai palātai, kurā ir 17 tiesneši**, bet palāta var atteikties no jurisdikcijas par labu Lielajai palātai vai nodot lietu tai tiesvedības vēlākā stadijā. Atteikšanās no jurisdikcijas ir iespējama, ja lieta izvirza nopietnu jautājumu, kas ietekmē Konvencijas interpretāciju, vai ja ir iespējamās pretrunas ar Tiesas iepriekšējo judikatūru. Lietu pēc jebkuras puses lūguma var nodot Lielajai palātai arī 3 mēnešu laikā pēc palātas sprieduma pasludināšanas, taču šādus lūgumus Tiesa pieņem tikai izņēmuma gadījumos.

2. CIK ILGI NOTIEK TIESVEDĪBA?

Nav iespējams paredzēt, cik ilgu laiku Tiesai prasīs sūdzības izskatīšana. Tas ir atkarīgs no lietas veida, tai nozīmētā Tiesas sastāva, cik ātri puses sniedz Tiesai nepieciešamo informāciju un no daudziem citiem faktoriem. **Tiesa izskata sūdzības noteiktā secībā, ņemot vērā risināmo jautājumu nozīmi un steidzamību.** Tas nozīmē, piemēram, ka visnopietnākajām lietām vai lietām, kas atklāj plaša mēroga problēmas, tiks piešķirta prioritāte. Tas izskaidro, kāpēc sūdzība, kas iesniegta vēlāk nekā Jūsējā, var tikt izlemta pirms Jūsu lietas izskatīšanas Tiesā.

3. TIESAS SĒDES

Tiesa rīko mutvārdu sēdes tikai nelielā skaitā palātu vai Lielās palātas lietu (apmēram 30 katru gadu). Ja tā nolems Jūsu lietā rīkot tiesas sēdi, Jūs tiksiet par to informēti. Visas sēdes tiek ierakstītas, un tās var apskatīt Tiesas tīmekļa vietnē.

TIESVEDĪBAS NOSLĒGUMS

Tiesa var izbeigt lietu vairākos veidos.

1. SŪDZĪBA TIEK NORAI DĪTA

➔ LIETA TIEK IZNĪCINĀTA

Ja tiesvedības sākumā Tiesa ar Jums sazinās un Jūs neatbildat vai Jūs neatbildat noteiktajā termiņā, Tiesa var uzskatīt, ka Jūs nevēlaties uzturēt sūdzību, un nolemt lietu izbeigt. Jūsu lieta tiks iznīcināta, un Jums nebūs tiesību pārsūdzēt šo lēmumu.

➔ LIETA TIEK SVĪTROTA NO TIESAS SARAKSTA

Tiesvedības tālākā stadijā - pēc tam, kad Jūsu sūdzība ir nodota Tiesas sastāvam - Tiesa var to svītrot no sava saraksta, ja Jūs neatbildat uz tās pieprasījumiem noteiktajā termiņā; šāda rīcība tiek uzskatīta par Jūsu nevēlēšanos uzturēt sūdzību. Tiesa var svītrot lietu no sava saraksta arī mierizlīguma vai vienpusējas deklarācijas gadījumos.

Tāpēc ir svarīgi atbildēt Tiesai bez liekas kavēšanās. Tā Jūs nodrošināsiet to, lai Jūs neuzskata par sūdzības iesniedzēju, kurš nav ieinteresēts uzturēt savu sūdzību, un lai Tiesa nesvītrot Jūsu sūdzību no tās saraksta un neaizver lietu.

➔ LIETU PASLUDINA PAR NEPIEŅEMAMU

Ja Jūs neesat izpildījis kādu no Tiesas pieņemamības kritērijiem, Tiesa pasludinās Jūsu sūdzību par nepieņemamu un šis lēmums būs galīgs.

2. TIEK PASLUDINĀTS SPRIEDUMS

Ja Jūsu sūdzība netika atzīta par nepieņemamu, Tiesa pēc tās izskatīšanas var konstatēt, ka nav noticis Konvencijas pārkāpums vai, gluži pretēji, ka Jūsu tiesības ir pārkāptas. Ja konstatē pārkāpumu, Tiesa var Jums piešķirt kompensāciju. Tomēr ņemiet vērā, ka Tiesa nekādā gadījumā neatceļ valsts tiesas lēmumu.

Ja spriedumu pasludina komiteja, tas ir galīgs un to nav iespējams pārsūdzēt. Palātas spriedums kļūst galīgs trīs mēnešus pēc tā pasludināšanas. Šo trīs mēnešu laikā Jūs vai atbildētāja valdība varat lūgt lietu nodot Lielajai palātai jaunai izskatīšanai. Atcerieties, ka Tiesa lēmumu par lietas nodošanu Lielajai palātai pieņem tikai izņēmuma gadījumos. Lielās palātas spriedumi ir galīgi un nav pārsūdzami.

Kad spriedums, kurā konstatēts pārkāpums, kļūst galīgs, Tiesa pārsūta lietu Eiropas Padomes Ministru komitejai, kas ir atbildīga par Tiesas spriedumu izpildes uzraudzību. Tas izbeidz tiesvedību Tiesā.

Noslēgumā vēlamies uzsvērt, ka, iesniedzot sūdzību Tiesā, ir svarīgi ievērot pieņemamības kritērijus. Ja Jūs to neizdarīsiet, Tiesai būs jānoraida Jūsu sūdzība, neizskatot to pēc būtības.

Turklāt, ja Tiesa pasludina sūdzību par nepieņemamu, šis lēmums ir galīgs, un Jūs nevarēsiet atsākt lietu vai iesniegt jaunu sūdzību par to pašu jautājumu.

NODERĪGI PADOMI

■ ANONIMITĀTE

Dokumenti, kas attiecas uz tiesvedību Tiesā, ir pieejami sabiedrībai. Ja vēlaties palikt anonīms, Jums tas ir jānorāda sūdzības veidlapā un jāpaskaidro, kāpēc nevēlaties, lai tiktu atklāta Jūsu identitāte.

■ MIERIZLĪGUMS

Ja Tiesa uzskatīs Jūsu sūdzību par pieņemamu, tā centīsies panākt vienošanos - mierizlīgumu - starp Jums un atbildētāju valdību. Ja tas izrādīsies neiespējami, tā izskatīs Jūsu sūdzības un pasludinās spriedumu.

■ VIENPUSĒJA DEKLARĀCIJA

Ja Jūs bez pamatojuma atsakāties no mierizlīguma piedāvājuma, Tiesa var svītrot Jūsu sūdzība no tās saraksta pēc valdības paziņojuma, kurā atzīts Konvencijas pārkāpuma fakts un izteikta apņemšanās sniegt Jums atbilstošu atbildību.

■ PAGaidu PASĀKUMI

Jūs varat pieprasīt pagaidu pasākumus lietā, bet tikai tad, ja Jums draud tiešas briesmas vai pastāv nopietni draudi Jūsu veselībai. Piemēram, ja Jūs plāno izsūtīt uz valsti, kurā pastāv risks, ka Jūs tiksiet spīdzināts.

BIEŽI UZDOTI JAUTĀJUMI

■ JA ES VĒRŠOS TIESĀ, VAI TAS NOZĪMĒ, KA MAN NAV JĀPILDA NACIONĀLO TIESU GALĪGAIS SPRIEDUMS?

Nē, sūdzības iesniegšana Tiesā neapstur nacionālā nolēmuma izpildi. Jums jāievēro nacionālo tiesu galīgie nolēmumi, pat ja Jūs iesniedzat sūdzību Strasbūras Tiesā

■ VAI TIESA VAR PALĪDZĒT ATRAST ADVOKĀTU?

Nē, Tiesa nevar palīdzēt Jums atrast advokātu. Vērsieties savas valsts Zvērināto advokātu padomē ar lūgumu nosūtīt Jums padomes dalībnieku sarakstu.

■ VAI TIESA VAR MAN PALĪDZĒT AIZPILDĪT SŪDZĪBAS VEIDLAPU?

Nē, Tiesa nevar Jums palīdzēt aizpildīt sūdzības veidlapu. Tiesai jāpaliek neitrālai visā tiesvedības laikā. Tāpēc viss, ko tā var darīt, ir norādīt Jums uz sūdzības pieteikuma komplektu, kuru varat atrast internetā un kurā ir visi dokumenti un informācija, kas Jums nepieciešama sūdzības iesniegšanai.

■ VAI TIESĀ PASTĀV JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS SISTĒMA?

Jā, tomēr Jūs nevarat lūgt juridisko palīdzību jau no paša tiesvedības procesa sākuma. To var darīt tikai tad, kad lieta ir nosūtīta attiecīgajai valdībai paskaidrojumu sniegšanai. Lūdzu, ņemiet vērā, ka juridiskā palīdzība netiek automātiski piešķirta visiem, kas to pieprasa.

■ JA ES PERSONISKI IERADĪŠOS TIESĀ, VAI MAN BŪS IESPĒJA PASKAIDROT MANAS LIETAS APSTĀKLUS VAI CITĀDI PALĪDZĒT TO IZSKATĪT ĀTRĀK?

Nekādā gadījumā. Tiesvedība Tiesā notiek rakstveidā, un Jūsu ierašanās Tiesā neietekmēs tiesvedību. Tā ir Jūsu laika izšķiešana.

■ **VAI TIESA VAR MAN SNIEGT JURIDISKU PADOMU?**

Tiesas pienākums nav sniegt Jums juridiskas konsultācijas par to, kādas formalitātes vai pasākumus Jums vajadzētu veikt savā valstī. Attiecībā uz tiesvedību Strasbūras Tiesā viss ir sīki izskaidrots informatīvajos dokumentos, kas pieejami Tiesas tīmekļa vietnē. Tiesa nevar prognozēt, kādas izredzes Jūsu sūdzībai ir gūt panākumus; Jums vienkārši jāgaida, kamēr tā pieņems lēmumu vai pasludinās spriedumu.

■ **VAI TIESA VAR VEIKT DARBĪBAS VALSTĪ PRET, KURU IESNIEDZU SŪDZĪBU?**

Nē. Tiesa Jūsu vārdā neveiks nekādas darbības iestādēs, pret kurām Jūs iesniedzat sūdzību. Izņēmuma gadījumos tā var lūgt valsts iestādes veikt noteiktus pasākumus vai nedarīt noteiktas darbības, līdz tai ir bijusi iespēja izskatīt lietu (tas ir paredzēts galvenokārt gadījumiem, kad sūdzības iesniedzējam draud nopietns fizisks kaitējums).

■ **VAI TIESA JAU IR IZSKATĪJUSI MANAI LIETAI LĪDZĪGAS LIETAS?**

Tiesas spriedumi ir publicēti tās tīmekļa vietnē. Jūs varat sameklēt esošos lēmumus un spriedumus, lai redzētu, vai Tiesa jau ir izskatījusi Jūsu lietai līdzīgas lietas.

■ **JA MANA SŪDZĪBA TIKS ATZĪTA PAR NEPIEŅEMAMU, VAI ES VARU PĀRSŪDZĒT ŠO LĒMUMU?**

Lēmumi par sūdzību nepieņemamību ir galīgi, un tos nevar pārsūdzēt. Tas parāda, cik svarīgi ir, lai pirms sūdzības iesniegšanas Tiesā, pieteicēji pārliecinātos par tās atbilstību pieņemamības kritērijiem.

■ **KĀ VAR SAŅEMT INFORMĀCIJU PAR MANU LIETU?**

Tiesa nevar atbildēt uz visiem saņemtajiem informācijas pieprasījumiem par izskatāmo lietu virzību. Tā kā tiesvedība notiek rakstveidā, Tiesa Jums rakstīs, ja tai būs nepieciešama papildu informācija, kā arī dažādos tiesvedības posmos. Informācija atrodama arī Tiesas tīmekļa vietnē (par saziņu, jautājumiem pusēm, lēmumiem par pieņemamību utt.).

Jūsu sūdzība ECT:

Kā iesniegt sūdzību un kā
tā tiek apstrādāta.

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int